
MAGYAR MUSA.

Költ Bétsben 1. Décemberben 1787.

*A madarak között tartatott Király-választásnak
le-írása.*

Duplex libelli dos est, primum quod risum movet,
deinde quod prudenti consilio — monet *Phaedrus.*

Ugaznak kell lenni; mert Szent Iró írja,
 R Hogy az egész földnek színet az Ur birja.
 Így hát minden Lélek tsak az Isten Népe!
 Ugy-is illik; minthogy minden az Ur képe.
 Hol vették hát magok' a' fok Uraságok?
 Talám ezeknek-is vólt edgy edgy Világok?
 Vagy, meg unta a' Fő Ur a' Világ dolgát,
 'S maga helyett Urrá tett fok jobbágy szolgát?
 Azt mondja a' felyebb említett Szent-Iró
 Hogy hajdann tsak az Ur vólt a' Király's Bíró.
 'S nem unta meg az Ur Népet igazgatni,
 De a' Nép nem akart ő tőlle halgatni;
 És magának tsak edgy ember Királyt kére,
 Hogy azzal bánhatna a' maga kedvére;
 Mert rettegett az Ur büntető kezétől
 'S reszketett Polgári kemény törvényétől

T t t t

Mer

Meg adta az Ur-is a' Népnek mit kére :

Ember Királyt rendelt néki tetszésére.

Ebben a' tserében a' Világ mit nyere ?

Ugyé hogy még inkább nyomja most a' tehre ?

De jól van ha akkor tetszett meg tserélni

Tetsék mind örökké iga alatt élni

Nékem ugyan mind edgy akárkit szolgállok,

Ha szolgálatjában nyugalmat találok.

Nyugalمامat pedig abba helyhez tettem,

Ha szabadságba van alatta életem ;

De ha valakinek vagyok rab jobbágya,

Már akkor roszszul van szegény fejem lágya.

'S parantsoljon bár ő béklyozott kezemmel,

De rab modra bánni nem képes szivemmel,

Mert Szivem nem esmér bilintset vagy lántzot

'S tsak úgy járja a' mint akarja a' tántzot.

Ő sem megyen fokra a' puszta kezemmel,

Ha az őszve tsattlott nem lesz hűségemmel.

'S ha tsak kézzel akar birni nem elmével :

Igy a' jobbágjának bir tsak a' Nevével.

Vegye-le, ha akar, hűséget, bilintsem,

'S így önként ajánlom mind vérem 's mind kintsem ;

De ha a' béklyozo vas terhét vifelem,

Ugy senki tetszését önként nem mivelem.)

Meg mondta volt az Ur még akkor népének,

Hogy fok nehézségi lésznek e' tserének ;

Mert úgymond töletek én edgy pénzt sem kértem,

Minthogy jó Szivvel-is mindenkor be-értem.

Nem kellett fegyveres-nép őrizetenre,

Mert nem volt szükségem erőre vagy szemre.

De ez majd adóval terhel benneteket,

'S kér őrizetére fok száz embereket.

Szerelmes Szülötted öledből el-vefzi.

's

'S a' maga Udvara Szolgájává teszi,
(Helyeszen! a' Király szolgál Országának.
Szolgáljon az Ország hát a' Királyának.
A' ki gondolkodik mindenek javáról,
Az méltán dézmálhat mindenek kadjáról.
Kivált ha a' Király a' Népnek jó Attya.
Ugy a' Nép az adót örömmel adhattya.
Mikor a' jó fiju Attyának dőlőzik,
A' maga javára akkor gondolkózik.)
De ezekre a' Nép még ügyet sem hajtott,
Hanem a' mint szokás későre főhajtótt.
Igy lett hát a' Népnek Királya, és Népe,
A' Királynak a' ki most az Isten képe.
(Itt semmi tsórbája nints az Ur jufsának,
Mert a' fő hatalmat meg hagyta magának.
'S ma-is ő igazgat mind Királyt mind Szólgát,
Hogy mind ez mind amaz jól folytassa dőlőgát.)
Ma hát az embernek van ember Királya,
Ki a' maga Népit 's ez aztat használja,
Jól van! természeti örökös végezet,
Hogy mofsa edgyik kéz a' más mótskós kezet,
Edgykor az emberek dőlőgát észre vették,
A' madarak 's mindjárt magókba fel-tettek.
Hogy ök-is magók közt Királyt rendeljenek,
'S a' mint az emberek az alatt éljenek.
Nézd-el tsak, mit nem tesz a' nagyra vágyódás!
Azt mondá a' bagoly hogy ő lesz az 's nem más.
A' szalykó-is fokot tsevegett érette,
De a' Koronának fzerit nem tehette,
A' Szarka is fokot billegette farkát,
Királynak edgy színü kell, 's nem tettek szarkát.
Bé-jelenté magát közikbe a' kánya,
'S a' ragadománnyal élő héjja Lánya.

De minthogy ők a' több madarakat ették,
 Az arany koronát fejekre nem tették.
 Meg jelent a' Páva Párisi formába,
 De neki-is motskós 's fekete volt lába.
 Azt végezik azért hogy Király a' lenne,
 A' ki fel repülve leg távolabb menne.
 Kezdik azért sorba szárnyokat próbálni,
 De edgy sem tudta jól a' dólgot találni.
 Hanem végre a' Sas addig emelkedék,
 Hogy már szinte a' Nap alá verekedék.
 Mert ő nem ment mint más fel-felé sebessen,
 Hanem tette útát tekerületesen.
 'S lafsan lafsan addig igyekeze 's ére,
 Hogy fel ment szintén a' felhők tetejére.
 Ugy gondolták ekkor kik alól szemlélték,
 Minthogy már leg felyebb menni nézeglélték.
 Hogy a' Sas a' Király 's őtet kell tisztelni,
 Mert ő tudta magát leg felyebb emelni.
 A' Sas-is már felyebb nem akart repülni,
 Sietvén le-jönni 's a' trónusba ülni.
 De mikor már szinte le-felé repüle,
 Akkor edgy kis ökör szem, felül kerüle.
 Mely még akkor üle a' Sasnak hátára,
 Mikor az a' földről indula útjára.
 'S egész erő lévén még e madarkába,
 Fel-repült szintén a' csillagok sörába.
 Ne nektek madarak! itt van az Uratok!
 Ökör szem a' Király ennek hodóljatok!
 Ez észszel szerzette-még a' Királyságot,
 Ez bírhatja tehát méltán az Országot.
 Igaz hogy a' Sasok haraguzznak érte,
 Hogy a' Királyságot a' hátokról érte.
 De tsak szenyvedni kell ha nints mást mit tenni,
 Szeme-

Szemefebnek kellett volna előbb lenni,
Hafzontalan repül már a Sas fel-felé,
Ha titkon ökor szem tsimbalkózik belé,
Mert mikor már tsak nem a tsillagot éri,
'S a Királyi póltzat magának igéri,
Edgy kis ökor szem leszsz Királyá hátárul,
Minthogy az nálánál főkkal felyebb járul.

---

*A Sáros - Pataki néha napon tett öröm' képének
óhajta.*

Néha nap ezt mondám; Bóldóg leszel óh Klió Musám
Mig Sáros - Patakóm' víg mezejébe lakom,
Ugy de mihelyt nékem meg-fog változnia Székem,
Akkor az én örömöm' gyászós özönbe tömöm.
Ugy leve! — Már-is lám mely bússá változa Musám,
Hogy nem az én Patakóm' víg kebelébe lakom.
Edgybe, hogy el-hadtam Patakót, siralómra fakadtam,
Mert Músám jövevény névre szorúla szegény.
Óh Hegyek! óh Szöllők! óh Bódrók parti kis-erdők!
Óh Patakóm' mezeje! óh Te Minerva' helye!
Azt ki-jelenteni szám nem tudja, mi víg vala Músám
Mig ott tábórozott a jó borodón borozott.
Óh fók Jó-reggel! mellyekre baráti Sereggel
Virradván, ha kelék, új örömekre lelék.
Óh napók! óh estvék 's párnák! mellyekre ha fakvék
Gónd nélkül pihenék 's rajók örülve menék.
Óh különös Bor-tsap! mellynek tsaplárósa Kis-Pap!
Óh te bór-ofztogató Hely! kebelemre ható
Pénzért adsz pénzért igaz az; de ki szánhat azért bért.
A' mikor olly szeretett nyújtogat öszve kezet.

Ez

Ez Hely az óh Músám! hól versre gyakorta ki-nyílt szám,
 Melyre Bór ösztönözött fókfzóri tréfa között.
 Itt műfikat dallót ha midőn fűlem állani hallott
 Pontba, ha meg-jelenék, tántzba dóbógyva menék.
 Itt ha midőn játék-szeretőket játszani láték,
 Véllek játszódózám 's kedvemtet így okózám.
 Illy fok öröm mellett de tanulóm azómba ha kellett.
 Ott-is játszva derék módokat arra nyerék.
 Vagy ha midőn nyertem heveréft, akkór se hevertem;
 Mert, hogy ürüljön eszem, Verseket íra kezem.
 Így mikór azt látnám vélem mint játszana Músám-
 Bennem, ez a' köszörültt elme, meg' annak örült.
 Hátha pedig jöttek, ha barátim rajtam ütöttek
 Uj-nj Verseimért volt örömömre mi fért?
 Mert mikor edgy Versef írtam bár mennyire nyereset
 Músám' Kedvesinek, volt mutogatni kinek.
 Most pedig ellenben vagon a' dólóg. Itt ha helyemben
 Verseket írni megyek, bár maga Názó legyek,
 Nints kinek olvaszam, nints itt ki előtt mutogassam.
 A' mit Músám szól nints ki betsülje fohól.
 E' pedig itt mit tész? ha magamban, bár mitsodás lész,
 Versef, forralóm-is, tsak magam olvasóm-is.
 A' jeles Éneknek fil kell. Minek a' fűketeknek
 A' műfikás? minek a' kellemetes. musika?
 Itt-is azonképpen nem tetszvéf fenkinek épen;
 Vallyon színte, miért zengene lantóm, azért?
 Nem tziterázók, nem! mig kell a' szugba pihegnem;
 Sött tziterám' le-teszem, velle pihenjen eszem;
 Mig-nem elébb állók 's ugyan olly Ki-kötőre találók
 Mellybe, ha tóllra kelek, új örömekre lelek.
 Oh de mit-is mondók panaszólván? — Fére ti gondók!
 A' mint Músám int, illene szünni kitűnt.
 Názó-is így íra! 's a' számkí-vetésbe-is íra!

'S hát én fel-fe vegyem tollamat? úgy le-tegyem?
Illetlen dólóg ez! Hogy férjen ez edgy Magyar inghez?
Bár a' Mára' vizén kész vagyok úszni biz én.

Epigramma. Adám szól Enók és Illyéshez.

Miért hogy aszszonytól bátor nem születtem,
Még-is a' halálnak tárgyává tétettem.
Ti pedig bár bűnös anyától lettetek,
Még-is attol ketten mentté lehettetek?

Enók és Illyés felelnek:

Tudnillik Te a' bűnt e' világra hoztad,
Mellyel ezt a' romlást magadnak okoztad.
Mi követvén a' Sziv' tiszta kegyességét,
Halál nélkül látjuk az Eg' dicsőségét.
Lám a' kegyességnek milyen a' jutalma!
Lám neked mit adott edgy meg-evett alma!
Emberek! e' példát ízem előtt tartsátok,
Az Isten hagyáfit által ne hágjátok.
Hogy ne hárámoljon rátok-is az átok,
Mellyet Éva hozott és Adám Atyátok.

Gyümölts-fa.

Ne nézz rám szüntelen, ne kandikály alám;
Azzal, ha rám mászol, többre mehetsz talám.

Hó és Nap.

Mi az? Hogy mad' rak szárny nélkül repülnek;
 Földre szállnak, karó-hegyre-is fel-ülnek;
 Edgy ember láb és kéz-nélkül elé-veszi,
 'S Száj és gyomor nélkül onnét mind fel-efzi?

Jótétemény.

Hát mi lehet betsefebb; mennél több, jobb, szapo-
 rább, szebb?
 Ezt Szivem' vífelem bár ki közölje velem.

Bőség.

Drágát óltsóvá mi tehet 's kis betsbe válóvá?
 Ezt ha nekem ki-teszed tartom okosnak eszed.

Bétsbe a' Kappan.

Mond-ki; Mi az? kétfzer születik, meg-hal de tsak
 edgyfzer;
 Akkor-is élete bért ad-yała Bétsiekért?

Hegedü.

A' Szelid báranon, virgantz tsikó ugrál;
 Az nyerit édesden, ez tsak hangot formál;
 Ezek nélkül mit ér akármelly gazdag Bál? —
 Felelj-meg barátom e' mese miben áll?